

ÎNTOARCEREA

Strada Ficțiunii

Mergi pe o stradă. Cosmopolită. Straniu familiară. Cu miros de mare, de scorțișoară sau de cerneală. Trecătorii par manierați. Nonconformiști. Plini de umor. Ai căutat mereu strada asta. Paralelă cu modele. Perpendiculară pe modern. Nouă. Efervescentă. De tradiție bună. Cu seraiuri, *palazzo*-uri și hamace. Cu zgârie-nori și arcade. Cu clădiri invizibile. O stradă care se construiește pe măsură ce ți-o imaginezi.

Iată-l și pe omul cu umbrelă colorată, care știe drumul, dar se lasă purtat de suflul imaginației. Ghidul tău. Și, cum pe Strada Ficțiunii contează și plimbarea, nu doar destinația, dă mai întâi un tur.

Turul Clasic. Urmărește dreptunghiul colorat. Te vor acompania doar clasicii care au trecut testul timpului.

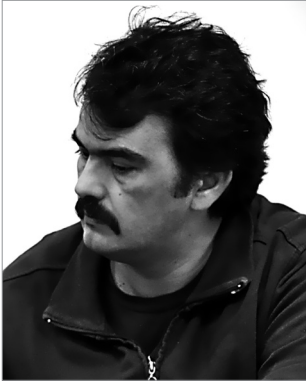
Turul Contemporan. Urmărește pătratul colorat. Te vor întâmpina autori care nu scriu neapărat pentru premii și vei descoperi debutanții chiar de la debut.

Turul Bestseller. Urmărește cercul colorat. Ești în rețea cu scriitorii din cele mai fierbinți topuri ale lumii.

Colecție coordonată de ALEXANDRA RUSU

VIOREL ZAICU

Viorel Zaicu (n. 1968) a făcut studii de filosofie la Universitatea din București și a îngrijit câteva sute de cărți de specialitate și romane ale unor autori români și străini. Are în spate mici și diverse experiențe mai mult sau mai puțin jurnalistice și a publicat (de cele mai multe ori sub pseudonim) articole în reviste de filosofie și cultură din țară și din străinătate. În mediul virtual întreține un „blog” care adună pasaje filosofice și literare memorabile, lecții de filosofie și logică, anecdote „veșnic verzi” și o colecție de lucrări de artă.

Vocea autorului

Cine nu-și face timp să contemple lumea care apune în satul românesc nu-și va înțelege niciodată originile, pentru că în satul global acestea se manifestă doar prin surrogate și deviații ale naturii umane.

Viorel Zaicu

VIOREL ZAICU

ÎNTOARCEREA

EDITURA ALLFA

<http://www.all.ro/intoarcerea.html>

ÎNTOARCEREA

Viorel Zaicu

Copyright © 2011 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ZAICU, VIOREL

Întoarcerea / Zaicu Viorel. – București : ALLFA, 2011

ISBN 978-973-724-387-4

821.135.1-31

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2011 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA** : Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel. : 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

Distribuție : Tel. : 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi : comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare : Mădălina Vasile

Tehnoredactare : Liviu Stoica

Corectură : Elena Georgescu

Design copertă : Alexandru Novac

Mamei mele, Alexandria

Nuca

Pe Ciuli l-a durut piciorul drept cam de după culesul viei, și apoi toată iarna. Mergea șontăcând, numai la beci lua viteză – îi toca Safica întruna s-o lase moarti de băutură, însă de ce-l durea mai tare, de aia-l trăgea mai abitir așa să toarne ceva pe gât, să uite de junghiuri. Ea nu-i credea omului nici pe moarte, iar când venea vorba de beciul cu pânțelele plin de butoaie și damigene... foc lua să vadă pe careva coborând.

La început n-o luase prea tare în seamă. Își văzuse de șchiopătatul lui și coborâse regulat la beci, să mai pritocească una și alta, să dea ceva pe gât, să uite de greutate. Pe urmă, când dăduse miros de iarnă și nimeni nu mai trăgea spre beci după treburi, ci numai după provizii, începuse cu furișatul, pentru că, oricât s-ar fi stropșit el la ea, gura femeii toca întruna, zumzăia prelung peste zi și nu lăsa nicicum liniștea să i se așeze în gânduri. Se lățise durerea și trăgea în sus parcă, iar șchiopătatul se prefăcuse într-un soi de țopăit leneș, la care călcâiul piciorului drept participa cu mare grijă, abia mângâind podeaua. În plus, se stârnea tot mai des și o apăsare în capul pieptului, lucru care-i strica somnul și toate plăcerile, oricât de mărunte.

Lumea nu mai prindea câte-un fior călduț și vesel decât când dădea de dușcă un clondiraș de țuică sau o cană de vin, dar și pe astea avea grijă Safica să i le șteargă din bucurii. Ba îi găsea ceva de scos ochii, ba scotea din mintea ei câte-o treabă de făcut, ba pur și simplu îi ploua-ntruna și nimic nu-i mai convenea – să zici că a mușcat-o vulpea rea, și alta nu ! Mai venea cumnatul Trofoșilă, și-atunci Safica lăsa iute capul și-și făcea de lucru-n altă parte, lăsându-i să bea în tihnă o cană de vin și să pună țara

la cale. Avea frate-său ăsta o autoritate asupra ei – ceva de speriat ! De câte ori nu-l rugase Ciuli să-i spună cum face, că nici lui nu i-ar părea rău să-i găsească ac de cojoc... Trofoșilă dădea din umeri și-și lua un aer nevinovat, zâmbind de-a doua și făcând un ochi mai mic, de parc-ar fi privit altă față a lumii, roasă de alt soare și de altă lună. Așa că Ciuli o lăsa de mister și se bucura că nu-l mai bate nimeni la cap cât stă la un pahar de vorbă.

Dar s-a nimerit o iarnă lungă, care subțiază obrajii și trage ochii afară după soare. A bolit-o Ciuli pe toată, cu gândul la treaba care-l aștepta și pe care nu se mai simțea în stare s-o ducă. Îl tot trăsesese baba Dina a lui Greere cu gaz, se mai dusese Safica la Gherlanu după zemuri cu mirodenii – nimic ! Dac-a văzut că trec babele și lui Ciuli îi e tot mai greu să calce, ba chiar și să se ridice de-acum, Trofoșilă a-nhămat caii și l-a luat pe sus la oraș, să-l vadă vreun doctor. Ția i-a tot ciocănit genunchii și burta, l-a ținut ba cu mâinile pe sus, ba cu picioarele îndoite, l-a pus să bea – apă ! – și să se ușureze într-un țucal gulerat, l-a întrebat de una și de alta, a țâțâit de câteva ori și a mai scos la răstimpuri câte un „Daa“ molatec, de parc-ar fi știut el cum stă treaba. La sfârșit și-a scris acolo în caiete, a scris și pe o fițuică și i-a dat-o lui Trofoșilă, explicându-i ceva cu glas moale. Ciuli nu s-a ales cu nimic ; se îmbrăca și-i venea să ofteze întruna, dar se ținea tare și doar când nu mai putea strângea din ochi și-l dădea la rele în gând pe Trofoșilă cu pacostea lui de minte, că-l sculase din pat să-l ducă la perpelit. Când a scos cumnatul din sarsana brânza, ouăle și vinul, doctorul a făcut „A !“, de parcă și-ar fi adus aminte de un lucru foarte important, și i-a spus lui Ciuli că are nevoie de repaus total și de liniște. De parcă toată iarna mai făcuse și altceva, iar liniște să aibă el și cu Laica lu' Bălțatu, că n-au dat ochii cu Safica. Tot era lucru mare, că n-auzise să-i pună oareceva pripon la țuică.

În Joia Mare i-au pus lumânările.

Când era el băiat, Ciuli găsise pe câmp o nucă. La început îi dăduse cu piciorul. Apoi, oprindu-se din fluierat, ca atunci când îl lovește pe om vreo idee, se aplecase după ea. Cât vedeai cu ochii nu era nici urmă de nuc – prima mustață de pomi era hăt...

să mergi până-n chindii. Și-a zis că a scăpat-o vreo cioară și a dat s-o spargă-n podul palmei, dar nuca nu s-a lăsat. Cum nu erau pietre în jur, a vârât-o în sân și a plecat în treaba lui. Seara, nuca s-a rostogolit sub pat când și-a scos cămașa, dar i-a fost lene să se bage după ea. Pe urmă a uitat. Și-n ajun de Crăciun, când să deretice toate cele prin casă – de gura maicii, căreia nu-i ajungea că făcea curățenie pe de-a rândul în toată săptămâna –, Ciuli a dat peste nuca prăfuită și a vârât-o iar în sân, pentru mai târziu. N-a mai uitat de ea și seara, la poartă, a scos-o și a privit-o lung, de parc-ar fi căutat să afle pe unde s-o spargă mai ușor. Și, cum se uita pierdut la ea, i s-a părut că vede o față de om bătrân, acolo în coaja ei brăzdată. Și-a făcut cruce și-a dat din nou cu ea în sân, speriat.

La câteva zile, maică-sa – Leana lu’ Birlicu, știută de tot satul după bocetele ei bisericușoare – l-a prins zgâindu-se la nucle. Și pe urmă iar. L-a făcut zărghit și-n toate chipurile, dar când a fost să-i ia nuca și să dea cu ea de-azvârlita, Ciuli a pus picioru-n prag. Nu i-a spus de ce și, știind-o curioasă din cale-afară, a ținut nuca la el. Și ori de câte ori o lăsa – să se spele sau de dragul vreunei mândre –, o freca mai întâi bine în palme, bolborosea o rugăciune și-o ascundea cu rost într-un nod din manșeta cămășii.

Nuca nu era mare, dar nu era nici din cele mici, care se mai nimeresc și închircite, de li se zice „încuiate“. Era tocmai potrivită, și la față și la culoare – ca mai toate nucile. Dar cum o privea el așa cu meșteșug, i se părea că nu poate fi în vreo biserică din lume o icoană mai frumoasă ca a lui. Și apoi, nu-l ținuse ea departe de rele? S-o fi luat el pe Doduța lu’ Marcu, care nici într-un an după ce-o lăsase (răsese ca proasta, cu gura până la urechi, când s-a repezit ca apucatul în pățul după nuca azvârlită de ea) își pierduse mințile și scurma după cuiburi în bălegar – n-ar fi fost el bătut de soartă? Sau să fi trecut Jiul cu Fane Gâniat și cu Dodu Căță (când îi fugărise Ariciu să le-nmoaie oasele), fără să-i fie teamă că-i îneacă apa icoana – n-ar fi fost el dus, la fel ca ei? Și câte și mai câte altele. De bună seamă, nuca era icoana lui păzitoare de rele. O spăla, o ștergea și-o miruia ca pe sfintele moaște.

Și Saficăi, după ce-o luase, i-a spus cu glas de poruncă să nu se-atingă de nuca lui că iese prăpăd. Iar Safica, sfioasă ca toate fetele care nu s-au văzut încă stăpâne pe casă, se jurise că ea cât o fi pe nuca lui n-are să pună mâna. Pe urmă a încercat ea cu binișorul, dar nu s-a înțeles neam cu el : să-și vadă de coliva ei și pace. Tot a prins-o. A întors-o pe toate părțile, și-a făcut cruce și l-a bombănit : „Dracu’ a mai văzut, om în toate mințile să umble cu nuca după el ca măgaru’ cu potcoave.“ Dar i-a lăsat-o la locul ei – nu te pui cu nebunul.

De lăsat i-a lăsat-o, dar prin sat au început toți să-l privească pe dinapoi. Câte unul, care se simțea mai tare sau n-avea nicio taină cu el, îl mai lua și peste picior. Dar lui Ciuli nici că-i păsa – doar ce punea mâna s-o simtă la locul ei și-i trecea orice ghes de a-și pune mintea cu proștii. Au încercat și să i-o schimbe : puțin i-a lipsit lui Titel Coarcă să se-aleagă cu mațele vărsate când i-a pus – prostul ! – o nucă nouă în nodul de la cămașa aninată-n aracii de la capul locului. Norocul lui că pe cea unsă și grijită n-o aruncase – i-o dăduse Saficăi s-o țină. Se băgase ea-ntre ei, cu nuca ridicată între degete, și de-abia-l potolise. Pe urmă Titel povestise trei zile, cu obrazii încă spălăciți de spaimă, cum văzuse moartea cu ochii și cât de groasă e treaba dacă-ți pui mintea cu nuca lui Ciuli – zărghit și pace !

Habar n-avea ce zi e, dar era sigur că e lumină și că pe tavan se rotesc hulpavi doi ochi de foc, care-i rod sufletul. Încercă să simtă nuca în cămașă, dar nu reuși. Își simțea trupul ca pe o blană care atârână de capul țintuit în pernă cu o greutate mare. Nuca... norocul și lumina lui... Precis i-au luat-o, i-au pus-o jos și-au jucat pe ea. *Găteju’ ei de viață, că nu mai poate omul să țină nimic sfânt. Le crapă troaca de curioși... măcar de-ar pricepe ceva din ce-au văzut pe lumea asta. Doamne, pe unde mă lăsași să umblu, că eu ascultător fusăi, și uite că tot fără noroc rămă-săi...*

De cap îl apucaseră parcă niște clești și i-l suceau într-o parte. Alături, pe masa cu sertarul deschis, ardeau două lumânări. Una aproape întreagă, alta boțită, stând să se prăvălească pe tăblia verde. Ochii... Și între ele – nuca lui ! Nuca lui întoarsă

cu chipul spre el, și în picioare, cum se cuvine. *Doamne, numai tu nu m-ai părăsit...*

În odăiță Trana șușotea cu Lelia și Safica. Stăteau așezate toate la rând pe bancă și se uitau înghițind în sec la Trofoșilă, care lua sticle umplute cu vin dintr-un coș, le ștergea bine de firele de nisip și de praf, trăgându-le prin palmă, le îndesa un toc de cocean în gură și le așază pe bufetar, una lângă alta, ca leăturile-n gard.

— Fa Safico, bâzâi potolit Lelia, lasă că poate-o mai duce-o până luni, măcar să moară în Săptămâna Luminată, ca sfinții !

— Îu, Doamne-iartă-mă, sfânt pe dracu'...

— Nu fetiță, nu vorbi cu păcat, o alină țaița Trana, lingându-și buzele puhave. Acu', dacă s-o-ntâmpla să-și dea duhu' azi, ori mâine, tot una ! L-om duce la groapă a doua zi de Paști... ce să-i faci ?

— Da țaiță, da' chemi popa în Vinerea Mare... mai încercă Lelia să le convingă că e mai bine să aștepte cu mortul, măcar până după slujba de Înviere.

— De maică... sufletu-i al lu' Dumnezeu ! Când ți-l cere, îl dai... Păcat de el, că-i tânăr.

— Doamne-iartă-l, murmură Lelia făcându-și cruce cu mâna dreaptă, în care strângea o lumânare. Lasă că nu mai e mult... a trecut o zi jumate...

O întrerupse ușa odăiței, care scârțâi încet, apoi se dădu de perete, înghețând inimile-n ei. Și în pragul ridicat apărură Ciuli, trăgându-și cu o mână nădragii mai sus și sprijinindu-se cu cealaltă de toc. Cu privirea bătută de sperietură și o mână făcută căpisterie peste gură, Safica se uita la el ca la Sfântu' Ambrozic biruitor de lume. Pe Lelia o apucă sughițul și nu mai găsea unde să bage lumânarea, pe care o frânsese când o-nghiontise scârțaitul ușii. Trofoșilă se întorsese și el și-și privește cumnatul cu gura căscată. Sticla de care tocmai se ocupa se înclină în mână, mai-mai să stropească podeaua. Dar el își reveni primul :

— Ă... ce faci cumnate ? Zici că te ridicăși ?

— Mă ridicai pe dracu'... nici nu mai știu cât dormii... Mi-e foame ! Adă fa o buca' de ceva, că văd numa' negru-n față

ochilor, se oțărî Ciuli și păși cu grijă de pe prag, târșându-și picioarele spre mijlocul odăiței.

Safica nu se putea clinti, cu toate coatele pe care i le trăgea Lelia. Țaica Trana, gârbovită și obosită de cruci, se ridică și apucă un linguroi din cuier. Apoi luă o strachină de pe bufetar și se duse la masa din colț, unde oala cu fasole încă mai aburea, lângă platoul oval cu ouă roșii. Apucă linguroiul și începu să pună în strachină, încet și repetat, puținul pe care apuca să nu-l verse din tremurat. Lui Ciuli îi căzuseră ochii pe ouăle roșii, dar nu le dădu atenție. Era bucuros și ușurat de toate junghiurile, se așeză șovăitor, sprijinindu-se de colțul mesei cu mâna stângă. În dreapta ținea nuca, legănând-o de parc-ar fi vrut s-o arate celorlalți. Safica își reveni și se apropie cu grijă de el. Întinse ambele mâini să-i prindă nuca.

— Hai, spuse încet, las-o aci, că n-o ia nimeni.

Ciuli lăasă nuca, privind nedumerit când înspre strachina aburindă pe care i-o vârase țaica Trana sub nas, când spre ceilalți doi, care stăteau într-o parte și-n alta a odăiței, holbându-se la el.

— Ce... Atâta-i de mâncare? N-auzi că mi-e foame?! Barem adă o ceapă, că-s cam amețit, nu-mi vine să cobor la beci.

Își roti ochii prin încăpere, ridicând în câteva locuri întrebător dintr-o sprânceană și frecându-și obrajii țepoși cu palma. Trofoșilă pusese sticla fără dop pe bufetar și acum stătea cu mâinile-n sân, privindu-l pe înviat. Lelia își făcea de lucru, acoperind coșurile cu nuci, mere, lumânări și biscuiți înșirate lângă bancă, împingând pachetele de lumânări mai adânc peste buza policioarei și azvârlind ce-i venea la mână peste coșul cu batiste și pânze negre. Țaica Trana îi dădu înviatului o lingură proaspăt trecută prin ștergar, iar Safica apăru și ea în viteză cu o ceapă, pe care o așeză pe marginea mesei și începu s-o lovească, atentă să nu-i scape pumnul prin ouă.

— Ai grijă, să nu-mi spargi nuca, îi atrase Ciuli atenția și râse surd, cu gura schimonosită.

— Of, tot cu dambra te-ai sculat, icni Safica între două lovituri...

— Ete bă cumnate, vezi? Acu' nimic nu mai pot zice, că-s damblagit!

Țaica îi rupsesse un codru de pâine și i-l așezase în față. Ciuli se întoarse brusc deasupra străchinii, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva, înhăță lingura și începu s-o ducă iute la gură, băjbâind cu stânga să rupă din pâine și să smulgă foi din ceapa spartă. Simțea cum urcă puterea în el după fiecare lingură leor-păită. Dintre gândurile care i se dezmorțeau în creier alunecaseră toate amintirile ultimelor luni. Ceilalți stăteau toți în picioare și priveau neîncrezători silueta aplecată pe colțul mesei. Lelia îi făcu semne lui Trofoșilă, spre curte și spre poartă, dar omul ei își scărpină mai departe când o ureche, când coșul pieptului, când bărbia, neînțelegând ce-i cere nevasta. Încerca să-și dea seama dacă se face să tragă o dușcă din sticla de vin rămasă neastupată. Acum și-așa trebuia să le golească...

— Ah... bună! Mai pune una, zise Ciuli plescăind și întorcându-se pe jumătate către cei adunați în spatele lui. Și ce stați așa aci, terminarăți toată treaba ș-acu' mă păziți pe mine?! Mai adă Safică ș-o ceapă, s-alunece mai bine...

Safica se repezi să-i umple strachina, dar se lovi cu șoldul de masă, stârnind clinchete și pleoscăituri. Nuca se rostogoli ușor, oprindu-se în foile care mai rămăseseră din ceapa desfăcută.

— Ho, că dai cu ea pe jos, și să vezi ce-ț fac!

— De-acu' înainte, când oi boli, să-ț' aducă nuca doftoriile, căpiatule! șuieră Safica repede, cu jumătate de gură.

Ciuli ridică ochii din strachină și se întoarse spre ea, cu capul tremurând ușor. Prin barba nerasă îi curgea zeamă de fasole, ducând cu ea un firicel dintr-o foaie de ceapă. Zâmbi cu subînțeleș și-i spusese lui Trofoșilă:

— Toarnă bă cumnate un vin, să ne omenim și noi...

Abia atunci se prinse Trofoșilă ce semne-i tot făcea nevasta. Marinache plecase după prapuri, Costea trebuia să vină de la oraș cu pantofii și o coroană, Telica se-nvârtea să strângă babele la veghe, iar Didica lu' Sterian trebuia să vină cu tocmeala pe cruce. Apucă îngândurat sticla rămasă neastupată pe bufetar, turnă în două pahare și-i întinse unul lui Ciuli. Înviatul lăasă

lingura și apucă paharul, dar ochii îi căzură din nou pe ouăle roșii. Tot încerca să înțeleagă ce-i cu ele acolo, acum, la început de post. Cu mâna liberă își mătură barba încet, împingând țepii lungi într-o parte și-n alta, apoi se întoarse cu spatele la masă și căută fiecare privire. Toate ținteau în jos, în afară de a Leliei, care se proptise în ușă. Începu să râdă, tot pe mușește, dar cu ochii mai împliniți. Pe dinăuntru îl mânca o bucurie, dându-i ghes să râdă și să înjure. Din pahar săreau stropi pe izmenele îngălbenite și pe cartonul care acoperea podeau de pământ. Trofoșilă ridica ochii și-l privea încurcat. Ținea paharul într-o mână, așezat pe palma celeilalte, dar nu-i venea să-l ridice la gură.

— Bine mă... zise Ciuli cu glas domol. Ce să fac... Bine!
Hai noroc!

Nicăieri

Nu goniseră cocoșii noaptea când Titel Plămădeală ieși din casă. N-avea nicio treabă, dar, pentru că tot se trezise, aruncă o mână de apă pe ochi, luă de după cuptor săcuiul cu semințe de dovleac, își turnă în buzunarul necusut al pantalonilor o grămă-joară zdravănă, cât putu apuca în palma făcută căuș, apoi ieși în prispă și, după ce trase un picior câinelui care dormea acolo, plecă încotro îl purtară picioarele.

La capul satului silueta impozantă, încheiată în vârful cu un neverosimil cap mic și țuguat, o apucă pe câmpul înmuiat de zori, lăsând în urmă lătratul câinesc și zarva cocoșească. Rămase toată ziua pe ciuci, singur cuc în toată miriștea, spărgând semințe și sugând câte-un pai. Din când în când un nor leneș îl mai apăra de soare, dar el nu părea să bage deloc în seamă lumina bălțată.

Nu se mișcă decât după ce apusul înroși norii. O porni înapoi, fără să-și arunce ochii mici în vreo parte. Acasă îl aștepta maică-sa, toată nădușită și plină de zvâc.

— Unde fusăși mă ?!

Știa, că doar nu e mare satul. Așa că îl luase direct, de cum se îți în poartă.

— Nicăieri.

— Cum mă prăpăditule nicăieri ! ?

— Așa bine, fă: nicăieri. Ce ?

— Unde dracu' ai mai văzut tu mă om viu să fie nicăieri ?!

— Ete, parcă dacă nu pricepi tu nu se poate !

— Îțu... pră-pă-ditule !

Dar Titel n-o luă în seamă. Se duse la oala de pe cuptor, își turnă într-o strachină din zeama gălbuie, apoi luă un codru de

pâine de sub ștergar și o lingură din cui și începu să leorpăie dus departe. Maică-sa îl privea cum șade pe scăunel, cu strachina și pâinea într-o mână și lingura în cealaltă, de parc-ar fi fost picat din cer, cu toate mințile rămase-acolo. Îl mai blestemă o dată, scuipând înspre el, apoi își văzu de-ale ei.

A doua zi Titel plecă devreme. Din negura lipicioasă i se ițea doar spinarea lată, învelită în cămașa albă și ușor aplecată sub pârmaci și scânduri. Se opri în locul din ziua de dinainte, rămase puțin pe gânduri, până când se lumineă bine, apoi începu să pășească, de parc-ar fi măsurat ceva. După care se apucă de lucru. Săpat cu mâna, apoi cu buza unei scânduri mai zdravene și la urmă cu tesla, pe care o studia atent după fiecare izbitură – dacă nu s-a știrbit. O groapă, apoi încă o groapă. Se așează între ele și începu să meșterească, oprindu-se când și când, dând roată cu ochii în jur și strângându-și nările scurte, de parc-ar fi așteptat vreun animal.

Trecu moș Trache cu droaga pe deasupra miriștii. Se opri, puse mâna streășină la ochi și stătu așa, căutând să afle ce face al lui Plămădeală. Altul nu putea fi, că i-ar fi văzut capul. Dă-l în sărăcie, cine știe ce-i mai trece prin dibla aia de bibilică.

Pe-nserate se întoarse, doar cu tesla și o nua smulsă din salcâmie de pe marginea drumului, sugând un pai.

— Unde fusăși mă ?!

— Nicăieri.

— Cum mă prăpăditule nicăieri ! ?

— Așa bine, fă: nicăieri !

Cum s-a dus vorba, cum s-a întors, în ziua următoare Gagă, Licu și moș Andrei Plească veniră peste el. Feciorii erau chiar furioși, dar îi mai calmase moșul pe drum, deși o ținea tot într-o cruce, să cu cumva s-apară și ăl mare, Sândică. Iute de mânie cum era, cine știe ce-i putea face nărodului. Îl găsiră fugărind o curcă prin grădiniță.

— Titele, la ce făcuși mă poarta aia ?

— Ete, ca să mă duc.

— Unde, mă nărodule ?!

— Ei, na... unde vreau io !

— Ptiu, că mare nărod mai ești. Păi dacă vrei să te duci la ce n-o luași la picior ?

Moșul Andrei voia să mai încerce cu binișorul, poate fiindcă era și cel mai curios. Dar Gagă nu stătea după al lui Plămădeală.

— Ai bă, coclitule, și la ce n-o făcuși pe locu' tău ?!

— Păi dac-acolo *trebui*...

— Să vezi ce trebuială-ț' dau io. Să vii acu' s-o scoți.

Se duse cu ei în câmp. Pe drum se mai adunară trei femei, Fane Chitic – mahmur – și o droaie de copii, care simțiseră imediat că-i rost de noutăți. La poartă Titel se opri, miji ochii a cunoscător și șterse ușor cu mâna un pârmac pe care se gănietaseră ciorile.

— Ia bă, ia zi – acu' te pomeni că ai vrea și gard ?! șuieră Gagă dându-se mai aproape, să nu piardă momentul potrivit pentru a-i scăpa una după ceafă.

Titel se ferea să privească poarta, de parcă i-ar fi fost frică să nu-i descopere cineva secretul. Căuta într-o parte după un pai, ca să aibă ce suga.

— Nu mă... îl lămuri el pe Gagă. De-ăla nu-mi trebe.

— A ! îl luă și Licu în primire. Și poarta îți trebuia !

— Îhî !

— Păi la ce mă, bibilică ?! La ce n-o făcuși la tine-n bățură ?

— Dacă nu fu locu' ei ?! izbucni Titel înfuriat că nu-nțeleg, dar și fericit pe undeva că nu le dă prin cap ce planuri avea el.

Dintr-una-n alta, stârnit de Fane, se porni hazul. Femeile râdeau cu sete, copiii făceau tumbe, iar moș Andrei îl tot ciocănea cu întrebări băscălioase : dacă știe pe ce parte să intre, dacă trebuie să-și ia avânt mare ca să treacă dincolo și tot așa. Între vorbe dădeau târcoale porții, fiecare căutând să-i întrecă pe ceilalți în pișcături șugubețe. Până la urmă moșul puse mâna pe poartă și o împinse. Pe Titel îl trecură sudorile, vedea bine că se-ngroașă gluma, dar, cum nu-i dădeau pace să se gândească, nu știa ce să facă. Pământul parcă se-nvârtea grozav și el nu mai putea să-l oprească. Noroc că moșului îi veni o idee și se-ntoarse către ai lui, glumind pe seama porții și a împărțelii pământului.

Însă n-apucă să se liniștească de-a binelea, că moșul iar împinse de poartă, de data asta hotărât s-o încerce. Și până să-l oprească Titel deja începuse Trița lui Căncel să țipe că nu e moșul. Gagă se uita năuc de-o parte și de alta a porții, femeile făcuseră ochii mari ținându-și fiecare gura acoperită cu palma, iar copiii se opriseră toți în loc, ca unul, de parc-ar fi înțeles mai bine ce se întâmplase. Cei doi fii nu pricepeau nimic. De căzut nu căzuse, că doar nu putea intra-n pământ, să dispară așa de iute pe ditamai câmpul fără urmă de copac n-ar fi avut cum, ascuns în poartă – iar, n-avea cum să fie. Fără să-și dea seama prea bine de ce, Licu deschise și el poarta și trecu prin ea. Cum nu i se păru nimic schimbat, se întoarse și-l luă la rost pe Titel :

— Unde-i bă taica ?

Fețele uluite se întorceau când spre poartă, când spre obrajii scurți și măslinii ai lui Titel. Ochii lui mici și imobili băteau departe, peste poartă, printre norii împănați cu roșeața apusului. Pe lângă nasul subțire se rostogolea o lacrimă.